

§ 76 zák. č. 70/1873 ř. z. a na nabytá již práva věřitelů společenstva není přípustno snižovati výši závodního podílu i když dle předloženého — avšak neověřeného (§ 22 min. nař. č. 27/1863 ř. z.) nálezu společenstevního revisora jeví se poměr aktiv k pasívum společenosti velmi uspokojivě. Zákon o společenstvech č. 70/1873 ř. z. nemá pro tento případ obdobných ustanovení jako zákon o společnostech s ruč. obmez. č. 58/1906 ř. z. (§§ 54—58); takže ani pro soud rejstříkový ani pro věřitele není jiných prostředků ochranných proti jednostrannému snížení úhradových fondů, než zachování závodních podílů v dosavadní výši.

Rekursní soud stížnosti společenstva nevyhoví. Odůvodnění: I když se přisvědčí stěžovateli, že není nepřípustno, aby sníženy byly závodní podíly členů, dlužno zdůrazniti, že by se tak státi mohlo jen za stanovení určitých kautel, zaručujících neztenčené trvání nabytých práv osob třetích. Toho však v daném případě není, neboť § 5 stanov zní nyní prostě, že závodní podíl obnáší 50 Kč, aniž by zároveň stanovil, jak se to má s nyní snižšími závodními podíly po 200 Kč.

Že by pak, jak rekurs tvrdí, při dosavadních členech se počít závodních podílů zvýšil nominálně na ty podíly, aniž by nastalo nějaké splacení podílů na členy, to není patrné z nově usnesené změny stanov. Právem proto odmítl první soud opověď.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu rovněž nevyhověl. Důvody: Stanovení výše závodního podílu jest nezbytnou složkou společenstevní smlouvy (§ 5 zák. č. 70/1873 ř. z. slova »smlouva musí obsahovati a k tomu č. 5 téhož ř. z.).

§ 9 a 33, odst. druhý téhož zák. připouští ovšem změnu společenstevní smlouvy (stanov) zcela všeobecně bez jakéhokoli obmezení na určité její součásti (§ 5), tedy také zvýšení nebo snížení závodních podílů. Při tom se vyžaduje jen, aby byla změna usnesena na valné hromadě kvalifikovanou většinou hlasů, pokud ovšem stanovy neupravují jinak tuto většinu. Jde-li však o snížení podílů, působí a může působiti usnesení valné hromady jen co do členů nově vstupujících. Závazky dosavadních členů zůstávají nezměněny, ježto by byla jinak dotčena práva věřitelů, spoléhajících na původní stav, zejména na výši původních závodních podílů a tím i na rozsah případného krytí (§ 76 uved. zák.).

To musí dojíti výrazu ve stanovách, má-li dojíti k obměněné jich změně. Nestačí proto pouhé ujištění, že dosavadní členové budou nadále účastníci stejnou měrou a jen místo jednoho podílu za 200 Kč budou míti čtyři po 50 Kč. Rekursní soud tedy správně věc posoudil a není tu podmínka ř. 16 cís. pat. k dovolacímu rekursu.

—r—

Dozorčí rada společenstva jest oprávněna stěžovati si do usnesení rejstříkového soudu, jímž povolen byl zápis nově zvolených funkcionářů představenstva, nebyla-li valná hromada řádně svolána nebo dle předpisu stanov řízena a tím usnesení její neplatná.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 14. září 1927 R I 755/27. Vrchní zemský soud v Praze R IV 335/27. Krajský soud v Mostě Firm 1945/27.)

První stolice povolila zápisy nově zvolených členů představenstva nájemního a staveb. družstva na základě mimořádné valné hromady z 11. června 1927 a pokrač. 12. června 1927.

K rekursu členů dozorčí rady zmíněného družstva soud stolice druhé nařikáné usnesení zrušil a prvnímu soudu uložil, aby zápisy povolené v rejstříku společenstevním vymazal a ve věci dále po zákonu jednal.

Odůvodnění: Volby nových členů představenstva, jichž zápis nařikáným usnesením byl proveden, totiž předsedy a pokladníka provedeny byly v mimořádné »pokračovací« valné hromadě družstva konané dne 12. června 1927.

Z příloh připojených ohlášece zápisu vysvítá, že tato valná hromada nebyla svolána dle stanov jmenovaného družstva (§§ 33, 36, 37 a 39) a na 8 dní předem hlášena, že nebyli k ní pozváni ani všichni členové družstva a že schůzi neřídila osoba k tomu povoláná (§ 37 stanov).

Nelze proto pokládati usnesení této valné hromady za platné, zejména volby při ní provedené a neměl první soud zápis, o které na základě této valné hromady bylo žádáno, povoliti. Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nevyhověl.

Odůvodnění: Dozorčí rada přísluší právo rekursu proti zápisu nově zvolených členů představenstva do společenstevního rejstříku, opírá-li se rekurs o neplatnost volby z důvodu, že valná hromada nebyla podle předpisu stanov svolána a řízena.

Toto právo dozorčí rady plyne již z předpisu §§ 24 a 25 zákona z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. a také z § 27 stanov, dle nichž této radě přísluší dozor nad správou společenstva ve všech odvětvích, zejména také vedení sporů proti členům představenstva. Jestliže tedy byla valná hromada nezákonně svolána a závadně proti stanovám řízena, jest to hrubé porušení správy družstva, k němuž nemůže a nemá dozorčí rada nečinně přihlížeti, nýbrž jest její povinností, zaříditi čeho třeba, by závady byly napraveny. To se může státi po případě i dočasným sesazením členů představenstva ve smyslu § 24 družstevního zákona a § 27 stanov.

Dal-li zákon dozorčí radě tak rozsáhlou pravomoc, nelze pochybovati, že jí přísluší i právo rekursu do zápisu vadně zvolených členů, pokud se týče, že se může domáhati nápravy nejen u rejstříkového soudu, jako úřadu dohlédacího (srov. § 9 zák. z 10. června 1903 č. 133 ř. z.), ale i rekursu u stolic vyšších.

Ve věci samé stačí poukázati ke správným důvodům napadeného usnesení, které dovolacím rekursu nebyly vyvráceny.

r.

Z E D N E

Dr. Emanuel Liska †. V předešlém čísle přinesli jsme nekrológ zemřelého vynikajícího kolegy a našeho spolupracovníka Dra Lisky. Právě v předešlých číslech uveřejňovali jsme jeho pojednání, jak notář má se zachovati při svém úřadování a v čísle dnešním přinášíme další pokračování. Musíme však s politováním sdělit, že znamenitý článek Dra Lisky nebyl ukončen, ježto neúprosná Morana vyrvala mu z ruky pero.

Spolek notářů čsl. vyslovil rodině zemřelého a notářské komoře brněnské vřelou soustrast a spolu s notářskou komorou pražskou položití dal na rakev věnec.

Fond Dra. Batka. Spolek čsl. kandidátů notářství »Brno« zaslal k uctění památky Dra Emanuela Lisky na fond Dra Batka 200 Kč, které tímto s díkem kvitujeme.

Moravsko-slezský odbor Spolku notářů čsl. v Brně věnoval fondu Dra Batka k uctění památky zemřelého předsedy tohoto odboru, pana notáře Dra Emanuela Lisky, obnos 500 Kč.

Následování hodno. Pan notář Jaroslav Syříš v Sobotce zaslal pro fond Dra. Gustava Kreimla na podporu vdov a sirotek po notářích 240 Kč, které složil advokát Dr. Kornel v Mladé Boleslavi ve sporu Sládek contra Follprecht. — Bylo by žádoucí, kdyby ostatní kolegové při podobných příležitostech rovněž pamatovali na naše fondy.

Svaz čsl. soudců pořádá spolu s německým spolkem soudců dne 4. prosince t. r. manifestační schůzi za tím účelem, aby na ní zaujal stanovisko soudcovstva k systemisaci a k dnešním poměrům u soudů vůbec. K manifestaci pozván Spolek náš i notářská komora pražská, jež účastnila se svým předsedou. Přítomni byli za ministerstvo spravedlnosti p. sekční šéf Roubíček, za vrchní zemský soud viceprezident Dr. Kasper, za advokátní komoru Dr. Volí, za Spolek českých advokátů Dr. Valenta, za českou právnickou fakultu prof. Dr. Hora, dále senátor Dr. Hain a Dr. Vágnér, z poslanců Dr. Meisner a Lukeš, jakož i vynikající zástupcové stavu soudcovského. — Potrotní sň, v níž schůze se konala, byla přeplněna. Všichni řečníci poukazovali na těžké poměry stavu soudcovského jak v ohledu materiálním, tak i v ohledu služebním a přednášeli statistická data, jež vzbudila skutečně rozruch a podivení, že jest možno v naší republice, aby tak málo bylo dbáno nejdůležitějšího úřadu soudce, jenž vykonává spravedlnost jménem republiky. — Všichni přítomní hosté ujistili předsednictvo schůze svými sympatiemi a svou účinnou podporou. Bouřlivou pochvalou a velikým rozrušením provázen byl projev univ. prof. Dra Hory, který uvádíme na jiném místě. — Poté přijata jednomyslně tato resoluce:

»Soudcové a státní zástupci celé Republiky bez rozdílu národnosti na dnešní manifestační schůzi přímo křičícími referáty upozorňují se vším důrazem a vážností na kritický stav našeho soudnictví.

Bureaucratickým svědomím naší veřejnosti a všech zodpovědných činitelů zdůrazňujeme, že naše soudcovské poměry jsou kulturního státu nedůstojny a vedou nezbytně ku zhroucení našeho soudnictví.

Zalujeme, že poměry tyto jsou vykořisťováním nás, domněle bezmocných, protože politicky slabých intelektuálů.